Но: 44

Ꙉѡїй 27. октомв: 1826

АЛБИНА РОМѪНѢСКЪ

ГАЗЕТЪ ПОЛИТИКО-ЛИТЕРАЛЪ.

РОССІѦ

Жꙋрналꙋл де Сан-Петерсбꙋрг дин 5 октомвріе кꙋпринде ꙋрмѫтоарѣ жѫлникъ порꙋнкъ а М. Сале Ꙟмпъратꙋлꙋй кътръ ощиле армїей а доꙋа, але корпосꙋлꙋй армїей дела Кавказ, ши кътръ Ескадреле флотелор де пе марѣ Балтикъ ши де пе марѣ нѣгръ, кариле сав ꙟпъртѫшит де ачесте доѫ дин ꙋрмъ Кампанїй-

Бравилор Солдацй ши Бравилор Маринерй

Кꙋ мила атот Пꙋтерникꙋлꙋй Дꙋмнезеꙋ сав дат сфѫршит ачестꙋй ръзбой, ꙟ каре ле вой вацй ꙟбръкат де изноавъ кꙋ ѡ вечникъ мърире, ши мꙋлцъмитъ сѫргꙋинцелор воастре, Россїа сербѣзъ астъзй ѡ паче славитъ.

Доѫ пърцй де лꙋме ав ръсꙋнат кꙋ не континире де сꙋнетꙋл бирꙋинцелор воастре; нꙋмъроаселе пꙋтерй а ꙋнꙋй дꙋшман ꙟдъръпник ꙟтрꙋ аса ꙟпротивире, сав стѫнс пе тоате локꙋриле, ши ꙟнаинтѣ воастръ ав перит ꙟвикита весте ачелор нестръбътꙋте ставилй кариле май ꙟнаинте де вой нꙋ кꙋноскꙋсъ ничй пе ꙋн бирꙋиторю, стръбътѫнд кꙋ ꙟдръзнѣлъ некълкате рамꙋрй де мꙋнцй ши ловинд пе дꙋшман пѫнъ ꙟ сѫнꙋриле сале челе май аскꙋнсе, лацй сѫлит ꙟсꙋш ла порциле Констандинополей, де а кꙋноаще ꙟ формъ аса непꙋтинцъ асъ ꙟпротиви витежїей воастре. Вой вацй дꙋосъбит асемине, прин кꙋмпътатѣ воастръ кътръ чей ꙟвиншй, прин пꙋртарѣ воастръ кътръ пачничїй лъкꙋиторй ай цѣрилор сꙋпꙋсе прин армѣле воастре, арътѫндꙋле протекціе ши прїетешꙋг, ꙋрмѫнд не ꙟчетат чѣ май бꙋнъ орѫндꙋѣлъ ши чѣ май аспръ дисциплинъ, ꙟ сфѫршит ꙟплининд дин сꙋфлет тоате даторїиле воастре. Прин ачест кип вацй арътат вредничй де авъ нꙋми остащй Росіенецій.

Доринд а ꙟсемна атѫтѣ вредниче слꙋжбе адꙋсе де кътръ вой Тронꙋлꙋй ши Патрїей, порꙋнческ тꙋтꙋрор ачелора карїй сав ꙟпъртѫшит де операціиле милитърещй ꙟпротива тꙋрчилор ꙟ кампаніиле дела 1828 ши 1829, де а пꙋрта пе кордѣоа ординꙋлꙋй Сфѫнтꙋлꙋй Горгїе, медалїа че ам орѫндꙋит пентрꙋ ръзбоюл кꙋ Тꙋркїа.

Ка ачест семн де чинсте съ фїе тот де ꙋна ꙋн монꙋмент ал мърирей воастре ши а мꙋлцимирей Меле, ши съ фїе пентрꙋ вїиториме ꙋн ноꙋ аманет пентрꙋ кре динца слꙋжбелор воастре!

Сан-Петерсбꙋрг 1 октомврїе 1829

Искълит: НИКОЛАИ.

Ꙟтрꙋ ачелашй жꙋрнал се чꙗтеще Ѥзтрак-

тꙋл ꙋней скрисорй дате дин табъра Дин-
наинтѣ Шꙋмлей. „Армїа аꙋ пїердꙋт ꙋн Генерал вестит прин стрълꙋчита лꙋй витежїе, адекъ пе Лейтенант Генералꙋл Принц Мадатоф че сау съвършит дин вїацъ ла 4 авгꙋст ꙟ ꙋрма ꙋней ꙋмфлъчюний де карѣ пътимѣ дин ꙗрна трекꙋтъ. Ел сау ꙟгропат ꙟ Бисерика Адормирей Пресфинтей нъскътоарей де Дꙋмнезеꙋ, ꙋнде исаꙋ фъкꙋт панахидъ де кътръ клирꙋл бꙋлгъреск дꙋпъ рꙟндꙋела Бисеричей Греко-Рꙋсещй. Ачѣстъ церемонїе аꙋ фост ꙟсоцитъ де ꙋн прилеж фоарте потривит спре а фаче чинсте Прїнцꙋлꙋй Мадатоф: Мареле Визир, чел аꙋсе ꙟнаинте дрепт ꙋн дꙋшман атът де примиждїос, ꙟ персоанъ аꙋ врꙋт кꙋ ощиле сале съ факъ чѣ май де пе ꙋрмъ чинсте мꙋритоарелор ръмъшице але ачестꙋй вредник осташ.

Генерал Гꙋвернаторꙋл Ноꙋъ-Россїей ши Бесарабїей ꙟщїинцазъ пе негꙋциторй, къ дин порꙋнка М: Сале Ꙟпъратꙋлꙋй, скоатерѣ тꙋтꙋрор мърфꙋрилор оприте ꙟкꙋрсꙋл ръзбоюлꙋй кꙋ Тꙋрчїй, Есте ꙗръш слободъ ꙟтоате лиманꙋриле Мърей Негре ши чей де Азоф.

ꙋрмарѣ Египтꙋлꙋй

Д. Планат ꙋн Офицерю Францъз Есте ꙟтродꙋкъторюл дисциплиний сѣꙋ а ꙟвъцътꙋрей Еꙋропїенещй ꙟ армїа ВицеКраюлꙋй. Стабꙋл Генерал де къпитенїе, ал кърꙋїе Шеф есте Ибраим Паша, Акъм сау ꙟформат, ꙗръ специалꙋл Генерал стаб Есте алкътꙋит дин ꙋн Колонел, дой Шефй де баталїоане 6 Маїорй Адїотанцй, 38 Капитаний, ши 18 Лейтенанцй, афлъндꙋсе ꙟ табъра дела Цадабад лънгъ Каиро, кареле аꙋ ꙟчепꙋт систематикꙋл съꙋ лꙋкрꙋ кꙋ рꙟдикарѣ планꙋрилор топографиче.

Педестримѣ регꙋлатъ съ алкътꙋеще дин 12 регименте, фїеще каре регимент дин 4 мїй, 2 баталїоане ши ѡ компанїе де жандармй фїеще каре регимент аре 5 баталїоане къте дин 8 компаний де 100 бърбацй, ши се командꙋеще де ꙋн колонел, 4 Шефй ай батнлїоанелор, 10 Адїотанцй, 5 Стегарй ши 5 ꙟнвъцъторй, пе лънгъ ачещїа ꙋрмѣзъ ꙋн Архихирꙋрг, ꙋн сꙋптхирꙋрг ши 5 фꙋрїерй. Фїеще каре компанїе аре ꙋн къпитан, ꙋн Лейтенант, 2 Сꙋблейтенанцй ꙋн Сержант Маїор, 4 Сержанцй, 8 Корпоралй, 2 добошерй, ши 82 де солдацй. Артилерїа Есте алкътꙋитъ де 3 баталїоане фїеще каре дин 8 компънїй къте де 10 иншй. Скоала артилерїей дин Каиро сꙋпт Мꙋсеим Бей аре 30 де схолерй. Кавалерїа тꙋнꙋрилор дин Каиро Есте ꙟтокмитъ кꙋ тотꙋл дꙋпъ модꙋл Францꙋзеск. Корпосꙋл инцинерїей се алкътꙋеще дин 12 компънїй. ꙋниформа регꙋлацилор есте динтрꙋ ѡ къмешъ, ꙋн пїептарю ѡ пъреке де пълпаре, ꙗрна де поставꙋ рошꙋ ши вара де богасїꙋ албастрꙋ, пїептарюл аре ꙋн гꙋлер ши кинга кꙋ панталонїй се ꙟкеїе стрꙟнс де трꙋп, капꙋл Есте акоперит кꙋ ѡ къчꙋлъ рошїе де лънъ ши пичоареле сꙟнд ꙟкълцате кꙋ чоботе стрꙟмте, ꙗрна поартъ сълдатꙋл ѡ манта албастръ сау албъ, де доꙋъ кꙋреле ꙟкрꙋчите ла пїепт се атꙟрнъ арма ши негрꙋл лꙋй патронташй, пꙋшка кꙋ баїонетъ дꙋпъ мода Францꙋзаскъ ши събїй де абїе ꙟдоите адꙋсе дин Германїа пентрꙋ Офицерй сꙟнт армеле ачестора.

ПАРИС 23 Септемврїе

Ꙟчѣ май де пе ꙋрмъ адꙋнаре а социїетъцей де географїе Д. Жомард аꙋ пꙋс ꙟнаинтѣ адꙋнърей, ноꙋъ прꙋбе де лꙋкрꙋрй але тинерилор Етїопїений тримишй ꙟ Францїа прин Д. Дорвети, а кърора крещере Есте ꙟсꙋш сꙋпт алꙋй привигїере; Ел кѣмъ лꙋарѣ де самъ а адꙋнърей асꙋпра бꙋнелор плекърй а ачестор тинерй африканй, ши асꙋпра слꙋжбелор че поате вор фаче ѡ динеоаръ пентрꙋ щїинце ꙟцаралор, ачелаш Мꙋдꙋларю аꙋ фъкꙋт адꙋнърей кꙋноскꙋт спорюл че фаче ꙟдеосъбите рамꙋрй де щїинцъ ши де мъестрїй тримишїй ꙟФранцїа де кътръ Вице Краюл де Египет, Ел ꙟщїинцазъ къ ꙋнꙋл дин трꙟншїй аꙋ ши тълмъчит ꙟлимба аръпѣскъ май мꙋлте кърцй де Географїе, ши къ май мꙋлцй ꙋченичй сау апꙋкат а тълмъчи ꙟ лимба тꙋрчѣскъ Гео-

графіа Универсалъ а луй Малт-Брун. Ви-
вор фи асемене ѫсърчинаці де а скопа, сеу а литографи хърциле требуинчоасе пентру ѫцелецеръ нумитій Географій.

Аштіинцазъ дела Тулон, дин 13 сеп: „Д. Судре афлъторюл фонографіей, сеу а лимбей музикале, се афлъ акума ла Тулон, се ши адунъ о комисіе спре асе ѫделетничи ку черчетаръ ачестей системе де ѫпъртъшире, ши спре а куноаше да-къ ѫлокул Тромбей Марине (*), тръмвица ар путе служи ку чева фолос май мулт ла корабіи“.

Апартъ деспре амеѕъзи а Франціей ау нинс ла май мулте локури пела 26 септемвріе, ши пе алокуръ унде съчеришуриле ста ѫкъ пе къмпи.

(*) Ун фелю де инструмент ѫформа уней тръмбице, алкътуит спре а пурта ворба ѫдепъртаре.

ЛОНДРА

Колоній Промонторіей (1) Буней недежди (2) ау дат о черере рутъндусъ ка съ ли се деіе привилегіе де афи репреѕентаці ѫн адунаръ націоналъ прин персоане алесе динтре лъкуиторій Промонторіей.

Дупъ газета литераріе, четатъ Конста тинополей ау фост бътутъ де 29 ори ѫтъю ла 477 ѫнаинте де Хс, де кътръ Паусаніа веститул Генерал ал Лакедемонилор, дупъ бътъталіа дела Платеа ши чъ май депе урмъ датъ, ла 1453 де кътръ Махомет ал доиле.

О фемее тънъръ, де лецъ Квакерилор (*) умблъ акума прин Енглитера ку трій алте фемій де ачеаш религіе, ку скопос де а ѫдрепта прин кувинте кътръ обще, грешалеле ши стрикаръ нъравурилор вѣкулуй де астъзй. Ѫ съптъмъна трекутъ, ѩ ау ворбит ла Орашул Лейцестер ѫкурцере де доуъ чесури, ши ку атъта риторикъ ѫкът ау пътрунс пе аудиторій сѣй пънъ ла лакръми. Ачѣстъ фемее стъпънеще талантул вороавей пънъ ла чъ май ѫналтъ трѣптъ. Авъпъндъ ку доринца де а ѫнои пе нѣмул оменеск, ѩ воеще аши жертви віаца ѫтру ачѣстъ вредникъ ѫделетничиръ. Се зиче, къ пе лъngъ виртуциле ей челе симпле ши ѫкувіинцате, аратъ о плъчере деосъбитъ каръ тра-

---

(1) Промонторіиле се зик вървуриле де пъмънт че съ ѫтинд ѫмаре.

(2) Върбул унде съ мърџинеще Африка дела амѣзъзи, дескоперит де ун португеѕ anume Бартелеми Діаз ла 1486, кареле ѫкълъторіа са лау нумит капътул патимилор, нуме, кареле ку нъдеждъ де а афла пе аиче ун друм кътръ Индіиле ръсъритурилуй сау скимбат нуминдусе капътул сау промонторіа Буней недежди. Оландежій каре о ау стъпънит дин трун тъю, ау черкат аиче а думесничи тоате продуктуриле Европей, ши ау ръсъдит ачѣ веститъ віе, че скоате ун вин дин челе май скумпе пе пъмънт. Пъмънтул скоате родури мулте, легуме ши алте плънте, афаръ де вителе климелор ноастре, аре зебре Елефанцій, Риночерій, Биволій сълбатечій, Џирафе, Лей Пантерій, Хіене, албине сълбатече, Струцій, ши мулте алте. Корабіиле трекътоаре ла Индіа сеу ла Хина афлъ аиче ун попас ѫдемънатек фоарте ши тот фелюл де родурй ръкоритоаре. Нумърул лъкуиторилор ла 182.. ера 32,100 негрій 28.800 Хотентоцій, 42,800 албій; капиталіа Колонией се нумеще Кап ши есте бине ѫтърита, каселе сънт зидите ку кърамидъ, улициле ларџій ши регулате, ѫсъ ну пардосите, ѥрна суфлъ вънтурй тарй; вара апеле че глодеск пи прецур ши некурѫцъніиле че ласъ де се адунъ, причинуеск боале епидемиче. Аре ун спитал пентру 6000 болнавй магазій марй пентру маринъ, о грѫдинъ ботаникъ ку легуме ши алте плънте де медицинъ. Енглежій ау пус май де мулте орй стъпъниръ асупра локулуй ачестуе, ши ѫсфършит ли сау лъсат ѫпреунъ ку колоніа прин трактатул де Парис 1814.

(*) Тагмъ де религіе че сау ивит пе ла мижлокул вѣкулуй ал 17 ѫн Енглитера ши май вѫртос ѫн Америка де Норд

це инимиле, ши ꙋн дꙋх рар ши пꙋтерник че ꙟдꙋплекъ пе тоцй-

Адесъатериле причиней де цꙋдекатъ акъпитанꙋлꙋй Дикенсон, аꙋ дескоперит къ ꙟзїоа батълїей дела Наварин, нꙋмай 3 корꙋбїй дин флота Енглизаскъ аꙋ арс 28,289 фꙋнцй де прав, адекъ корабїа нꙋмитъ Асїа 9,298; албїонꙋл 11,902; ши Гꙑноа 7,089.

Варїетъцй

Д. Мелцел, фрателе Механистꙋлꙋи кꙋрцей де Віена, аꙋ арътат ла Бостон, ꙟтрꙋн Ораш ал статꙋрилор ꙋните, ꙋн орхестрꙋ алкътꙋит дин 24 пъпꙋше, кариле ꙟфъцошазъ адꙋнаре тꙋтꙋрор Мꙋзꙋкарилор ꙋнꙋй десъвършит орхестрꙋ. Де мираре Есте а веде ачѣ кꙋ скꙋмпътате мишкаре прин карѣ вїолинеле пꙋн деџетеле лор пе стрꙋне ши лꙋкрѣзъ кꙋ аркꙋриле сале. Ꙋниле дин пъпꙋшй ꙟ форма арапилор, бат добеле ши алте инстрꙋментꙋрй. Пъпꙋшиле ачесте кꙟнтъ Ꙋвертꙋриле Оперилор, Дон Жꙋан, а Ифиџенїей ши а Вестaлей; армонїа кꙟнтъ арїа Енглизаскъ: Год Сав Тхе Кинг. Осоцїетате де американй богацй аꙋ дат пънъ акꙋма Домнꙋлꙋй Мелцел 300,000 доларй пентрꙋ ачѣстъ минꙋне де механикъ, ел ꙟсъ чере 500,000, ши де крезꙋт есте къ исъ ва да ачѣстъ сꙋмъ.

Ꙋн химист дин Единбꙋрг, капиталїа Скоцїей, аꙋ фъкꙋт о дескоперире кꙋ тотꙋл неаꙋзитъ, де а скоате дин плошнице, (ачѣстъ несꙋферитъ а каселор педѣпсъ, а къроpа мирос се поате сокоти ка чел май дин противъ пентрꙋ тоате миродениїле) ꙋн парфꙋм, кареле кꙋ плъчерѣ са ар ꙟтрече тоате миресмеле афлате пънъ акꙋм; кипꙋл алкътꙋирїй лꙋй Есте ачеста: сꙋгътоареле де сꙟнџе ши ши стрикътоареле одихней де ноапте се пꙋн ꙟтѣск ши Есенцїа несꙋферитꙋлꙋй мирос съ аместекъ кꙋ алте деосъбите ꙟгредїенцїй, пе кариле афлъторюл нꙋ лѣꙋ фъкꙋт кꙋноскꙋте. Ачѣстъ мистꙋръ се дестилѣзъ, ши се скоате о апъ бине миреоситоаре, кърїа нꙋ се афлъ асеминѣ. Чине ар фи крезꙋт, къ плошницеле, ачесте вивинй де касъ пригоните не ꙟчетат кꙋ фок ши кꙋ апъ ши кꙋ о мїе де мешешꙋгꙋрй пꙋстїитоаре, вор аџꙋнџе о диноаръ ла чинсте ши вор мироси песте тоате миресмеле пе тоалетеле дамелор?

Ꙋн плъчинтарю ла Колонїа, Ораш пе апа Ринꙋлꙋй, аꙋ афлат ши дъ ла пꙋблик о газетъ кꙋ тотꙋл оригиналъ, адекъ о газетъ де плъчинте. Ꙗбиторїй де четире съ адꙋнъ ꙟтро салъ фоарте фрꙋмос ꙟмбръкатъ. Ла ꙟтраре примеще фїеще каре пе о фарфꙋрїе о пъреке де плъчинте пе кариле съ афлъ скрисъ кꙋ захар о новита проаспътъ ши ꙟтересантъ. Дꙋпъ че сау четит ачесте фой захърите апой се ꙟтинг ꙟ бъꙋтꙋръ ши се оспътѣзъ.

Персоане че кꙋноск лꙋкрꙋл ꙟкрединцазъ къ ачѣстъ газетъ се поате сокоти ꙟтре челе май плъкꙋте ши май кꙋ гꙋст.

Д. Шабрїер аꙋ четит ꙟн адꙋнаре академїей щїинцелор дела Парис, о алкътꙋире деспре кипꙋл де а къльтори прин аер, ши де асъ пꙋте цине ꙟтрꙟнсꙋл, арътꙟнд мешешꙋгꙋл де а збꙋра ꙟ пꙋтерѣ арипилор ꙋмплꙋте кꙋ газ. Трїй персоане ꙟсъмнате аꙋ лꙋат ꙟсърчинаре де а черчета ачѣстъ мъестрїе деосъбитъ.

Компанїа ꙟсърчинатъ кꙋ зидирѣ Тꙋнелꙋлꙋй пе сꙋпт апа Тамизей аꙋ хотъръ де а порни лꙋкръриле ꙟтрꙋ ачишй ꙟ примъвара вїитоаре, черꙟнд пентрꙋ ачѣста аꙋторїо дела Парламент.

Оглинзиле пꙋсе пе зидꙋл че Есте ръдикат ꙟ капꙋтꙋл тꙋнелꙋлꙋй деспре амѣзъ ноапте, ръфрꙟнг прин лꙋминарѣ газꙋлꙋй тоатъ лꙋнџимѣ ачестей зидирй карѣ ꙟфаптъ саꙋ адꙋс пънъ сꙋпт мижлокꙋл апей.

Ачест дрꙋм пе сꙋпт пъмꙟнт се афлъ а фи фоарте ꙟдъмꙟнатек ши фъръ лѣк де ꙋмезалъ.

Обсервацїй метеорологиче.

Зїоа	Обсервацїей	Калдомесор	Греомесор	Старѣ аерꙋлꙋй
26	Октомврїе диминѣца	+ 2	28. 9. 1	сънин

Ла 28 Октомврїе Соареле ръсаре ла 2 ч. 28 м Ꙟмѣзъ зи вине ла 7 ч. 14 м. Лꙋна плинъ Меркꙋрий ꙟ 30, ла 10, чѣс: 5 м. диминѣца.